

Ion POPESCU-SIRETEANU

GEORGE POPA

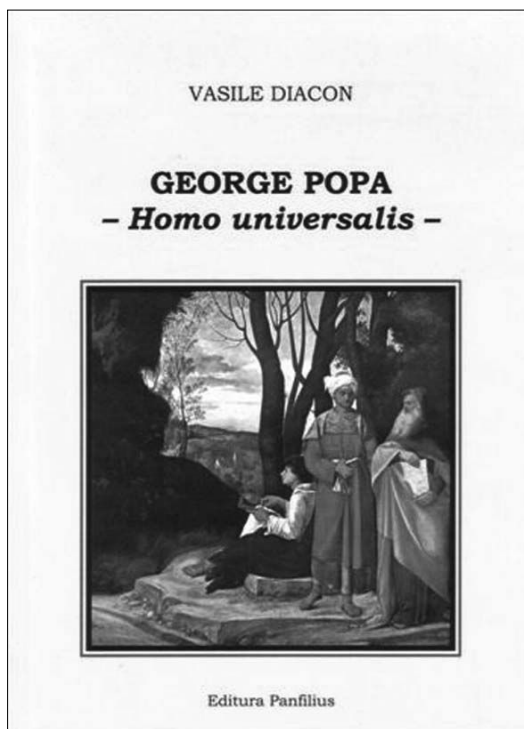
– *HOMO UNIVERSALIS*

Domnul Vasile Diacon voia să realizeze un interviu cu George Popa, medic – șef clinică – profesor universitar, poet, traducător, eseist, filosof, dar a ieșit cartea *George Popa – Homo universalis* – Iași, Ed. Panfilus, 2012, 244 pagini, care se citește cu un interes aparte.

Întrebările duc la răspunsuri ample și răspunsurile nasc alte întrebări, încât urmărim evoluția unui tânăr foarte dotat ajuns profesor universitar la medicină și șef de clinică, autor al unor importante lucrări de medicină, delicat poet, valoros traducător, eseist mult apreciat și filosof al culturii. Rezultatul interviului este o originală carte de amintiri.

Și-a trăit copilăria într-un mediu fascinant, fermecat de poveștile mamei. „Albul imaculat a fost culoarea sufletului mamei și el a fost culoarea copilăriei mele”. Continuând să prezinte trăsăturile mamei aceasta era „de o distincție în purtări și de o noblețe sufletească exemplară”; „avea o sensibilitate ieșită din comun”, „o înțelepciune nativă”. „A fost un geniu nativ. Iar tatăl, în urma unei îndelungi suferințe, repeta de la o vreme: „de corpul acesta nu mai am nevoie” (p. 30). Poetului îi este plăcut să-și aducă aminte că tatăl său folosea uneori cuvinte mai puțin întrebuințate de către alți oameni din satul vrâncean Nenciu.

Despre sine mărturisește că „a fost un retras, un desprins”, o pură conștiință, o luciditate rătăcitoare prin univers; incomodă pentru ceilalți, dramatică pentru mine”. Și aceasta „Nu era o atitudine premeditată, autoimpusă, ci firească, asumarea unei poveri destinale (p. 33). De aceea, „Trăind supraistoric, conflictul cu timpul istoric a fost dramatic” (p. 34). Șirul

mărturisirilor continuă pînă la ultima pagină a acestei cărți. „După o copilărie mirifică, a urmat o adolescență extatică” (p. 37).

Continuând șirul întrebărilor, Vasile Diacon a ajuns la cea privitoare la împrejurările în care a fost realizată prima carte despre Eminescu.

Despre *Spațiul poetic eminescian*, George Munteanu a scris că George Popa este „unul din cei mai avizați și mai subtili comentatori ai creației lui Eminescu” (p. 44), iar Nicolae Georgescu a spus că volumul *Libertatea metafizică eminesciană* este un „poem filozofic”. Universitarul ieșean Leonida Maniu a scris despre volumul

Eminescu sau dincolo de absolut că este „cea mai de seamă contribuție dedicată unei opere sublime” (p. 48).

George Popa este convins că „dintre profesioni, medicina implică o imensă responsabilitate față de om”, iar opțiunea pentru medicină „a fost de natură filozofică, și anume etica promovării vieții” (p. 51). Pentru el medicina este „o sinteză originală” a științei, artei și filozofiei (p. 62), care „năzuiește să redea armonia funcționă unui complex biologic și psihologic perturbat, să integreze în el însuși și în câmpul relațional din jur un fizic bolnav și un univers de simțuri și gânduri pe care suferința și maladia le desarmonizează...” (p. 64). Din cauza suferinței în miezul căreia trăiește „medicul are nevoie de o compensație sufletească, de o echilibrare” (p. 67).

„Medicina este cea mai filozofică dintre științe” (p. 68) și „încearcă să rectifice ceea ce natura a greșit”. În felul acesta medicina intră în competiție cu creația (p.69).

Un mai frumos elogiu adus medicinei nici nu se putea scrie!

George Popa evocă mari figuri de personalități medicale, precum prof. A. Toma, despre care spune că „A fost un sacrificat al vremii, printre atâtea mari valori, și este pentru mine o bucurie și o datorie morală să-l evoc aici pe acest domn al profesiei, al caracterului și al sufletului” (p. 55). Doctorul Gh. Tudoranu, „eminentul hematolog”, „Era un specialist cunoscut pe plan european prin lucrările sale și de asemenea un om de aleasă cultură și desăvârșit aristocrat al sensibilității și al relației cu colaboratorii. Avea să fie și el sacrificat de o complicitate abuzivă a momentului” (p. 56). Despre dr. Marioara Niculescu ne spune că a fost un unicat, o excepțională cercetătoare prin intuiție, observație și rigoare științifică” (p. 56). Iar despre dr. Ligia Iordăchescu mărturisește că era „personalitate de o rară distincție și de un exemplar profesionalism” (p. 58).

Dintre personalitățile mari ale culturii românești i-au fost pacienți profesorii Gh. Ivănescu și Ștefan Cuciureanu.

Scriitorul vorbește despre debutul său (cu traduceri din Omar Khayyam), despre conferințele susținute în fața unui public ales, cu interdicția de a

mai conferența, despre marile sale iubiri: casa părintească, mama și poezia – „energia demiurgică mutațională de a trăi, a gândi, a înfăptui” (p. 80). A fost un tînăr „Nefiresc de sensibil la nedreptate” (p. 93). În mai multe cărți s-a ocupat de opera lui Eminescu pentru că a intuit „o puternică afinitate față de armonia liricii sale, justetea adevărilor poetico-filozofice, puritatea etică a vieții sale” (p. 96).

Cărțile sale *Semnificațiile spațiului în pictură* și monografia *Rodin* sunt proba unui permanent contact cu arta plastică.

Dintre marii poeți ai lumii, George Popa a tradus în românește poeme scrise de Tagore și robaiatele lui Omar Khayyam, dar și alți creatori de poezie au stat în apropierea sa, între care Hafez și Rilke.

Sunt onorat de faptul că George Popa mă așează printre „marii intelectuali contemporani” (p. 129-130).

Cartea aceasta semnată de Vasile Diacon constituie punctul de plecare al unei mari monografii despre medicul, poetul, traducătorul și eseistul George Popa.

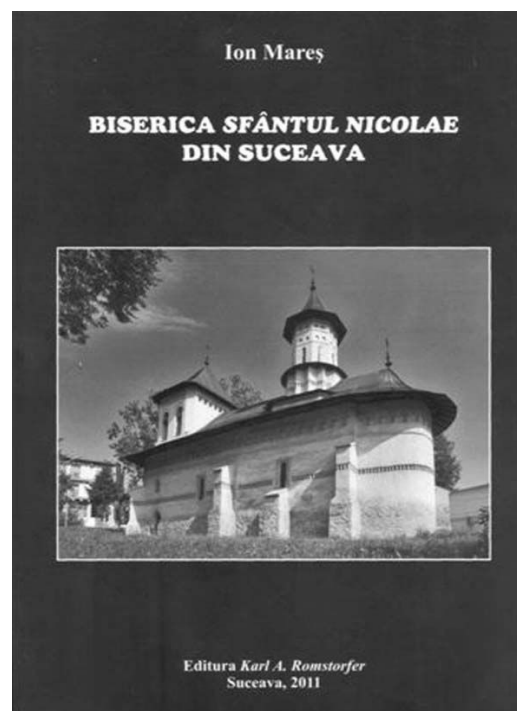

Gh. GIURCĂ

O NOUĂ MONOGRAFIE DE BISERICĂ

Încă unul dintre monumentele istorice de seamă din vechea Cetate de Scaun a Moldovei dispune de-acum de propria „biografie”. Este vorba despre *Biserica „Sfântul Nicolae” din Suceava* (Editura Karl A. Romstorfer, Suceava, 2011, 260 p.), una dintre cele mai vechi din oraș. Cu experiența-i cunoscută și după o îndelungată muncă de cercetare și documentare, dr. Ion Mareș a adunat informații prețioase în legătură cu această biserică și a elaborat prezenta monografie. După cum precizează în *Cuvînt înainte* Î.P.S. Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, „Lucrarea de față este făcută cu pasiune și cu rigoare științifică pentru istorie, o lucrare a unui participant activ la săpăturile arheologice efectuate pe pământul vechii capitale a Moldovei și la cercetarea vieții religioase a orașului Suceava” (p. 3).

Biserica „Sf. Nicolae” face parte din mult mai bogatul (cîndva) patrimoniu de monumente istorice ale orașului. Să amintim în acest sens că în *Descrierea Moldovei* Dimitrie Cantemir spunea că Suceava „număra patruzeci de biserici de piatră și altele felurite de lemn și 16.000 de case”. Însă după mutarea capitalei la Iași, numărul lor a scăzut treptat, fără a fi lăsat vreo urmă. Despre cîteva dintre acestea a scris însuși autorul monografiei de față: Biserica Fetelor, Biserica „Bunavestire”, Biserica „Sf. Teodor”. Au mai fost însă și altele: „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, „Înălțarea

Domnului”, „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, „Sfînta Vineri (Sfînta Paraschiva)”, „Izvorul Maicii Domnului” etc. Dacă luăm în seamă arhitectura ei și faptul că era pictată și